

Lange Termijn Agenda (LTA) Omgevingsbeleid

Winter 2026

1. Verkenningen, onderzoeken gebiedspraktijken

Dit gaat om onderzoeken, agenda's en andere verkennende trajecten die beleidsinhoudelijk van aard zijn, maar niet leiden tot concrete beleidsvoorstellen. De resultaten ervan zijn vormvrij en worden ter kennisname aangeboden aan Provinciale Staten.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Burgerberaden	Opgenomen in de LTA: Q1-2025 Originele planning: Q3-2024 t/m Q1-2025 Huidige planning Q4-2025 Uitvoeringsfase Naar verwachting Q4-2026 Uitkomsten Q4-2026	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Van Leeuwen (en portefeuillehouder van het betreffende onderwerp).	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Op 24-09-2025 hebben de Provinciale Staten statenvoorstel 7747 aangenomen waarin GS worden verzocht twee burgerberaden te organiseren in 2026 op de respectievelijke hoofdthema's "woningbouw" en "bereikbaarheid" ➤ Dictum 3 van het statenvoorstel verzoekt Gedeputeerde staten op beide hoofdthema's te komen met een geschikt deelonderwerp. Hierbij geldt de afspraak dat Provinciale Staten worden geïnformeerd over de uiteindelijke keuze zonder verdere besluitvorming in de Staten zelf. ➤ De uitkomst van de besluitvorming rond de deelthema's wordt verwacht in het begin van Q1 2026.
Onderzoek Modulaire Kernreactoren Plan van Aanpak Modulaire Kernreactoren (SMR's) De Provincie Zuid-Holland werkt samen met andere provincies en het ministerie KGG om de gezamenlijke vraagstukken rondom SMR's te beantwoorden. Deze samenwerking is essentieel voor het stroomlijnen van de onderzoeken en het delen van kennis en middelen. Het KGG treedt op als regisseur en heeft een programma-aanpak ontwikkeld met drie lijnen: (1) procesmatige kansen (simulaties), (2) faciliterende condities en (3) visievorming.	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q4-2025 Huidige planning: Q4-2025	Economie en Energie (EE)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Hiermee geven we invulling aan het coalitieakkoord waarin staat dat we in deze periode onderzoek naar de potentie voor plaatsing van modulaire kernreactoren in Zuid-Holland doen.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Toekomstonderzoek Water en bodem sturend in ons Omgevingsbeleid (waaronder borging klimaatonderlegger)	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q1-2026	Landelijk gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Met de vaststelling van het Ruimtelijk Voorstel heeft Provinciale Staten besloten 'Water en Bodem nog meer sturend te willen hanteren als randvoorwaarde voor een veilige, toekomstbestendige ontwikkeling van Zuid-Holland'. Dit betekent dat ons Omgevingsbeleid op onderdelen moet worden aangescherpt en/of aangevuld. Dit onderzoek geeft overzicht op welke onderdelen ons Omgevingsbeleid al toereikend is, welke onderdelen in de Herziening 2025 al worden meegenomen en op welke onderdelen in latere herzieningen nog aanpassingen, aanscherpingen of toevoegingen nodig zullen zijn. Dat geldt ook voor drinkwaterbeschikbaarheid als randvoorwaarde voor een toekomstbestendige ontwikkeling van Zuid-Holland.
Onderzoek Rotterdam The Hague Airport	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q4-2025 Huidige planning: Q2-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ In het coalitieakkoord is aangekondigd dat er een onderzoek moet komen naar de huidige maatschappelijke en economische waarde van Rotterdam The Hague Airport en eventuele andere functies. De luchthaven valt niet onder het bevoegd gezag van de provincie, maar de provincie heeft wel belangen, zoals kwaliteit van de leefomgeving, ruimtelijke ordening, overlast, economie en bereikbaarheid. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan de maatschappelijke discussie beter worden gevoerd en kan de provincie een onderbouwde eigen mening vormen over de toekomst van de luchthaven en deze inbrengen bij de luchthaven en het Rijk.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Onderzoek Natuurherstel- en ontwikkeling ten behoeve van 30% overbrugging VHR-opgave (waaronder provinciaal VHR bod en onderzoek overgangsgebieden) Een deel van de opgave van 30% overbrugging VHR zit mee in de herziening Omgevingsbeleid 2025, namelijk de opgave voor boerenlandvogels en drukfactoren buiten Natura 2000-gebieden. Voor de rest van de VHR-opgave geldt dat de EU-verordening natuurherstel vorig jaar is aangenomen. Onderdeel hiervan is dat de lidstaten binnen twee jaar na inwerkingtreding een natuurherstelplan moeten opstellen, waarin beschreven staat hoe onder meer invulling wordt gegeven aan die 30% overbrugging VHR. Het rijk is penvoerder, maar de provincies zijn hier ook bij betrokken. Borging in het Omgevingsbeleid van de rest van de opgave is op zijn vroegst pas zinvol wanneer het natuurherstelplan er is. Het concept moet 1 september 2026 ter toetsing naar de Europese Commissie worden verstuurd en vervolgens 1 september 2027 definitief ingediend worden.	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q3-2026	Landelijk gebied (LG)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Opgave vanuit het coalitieakkoord 2023-2027 om de doelen uit de Vogel en Habitatrictlijn, de Kaderrichtlijn Water en de Klimaatwet uit te voeren met een gebiedsgerichte aanpak via het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied. Dit beleidsonderzoek volgt uit de uitgangspunten zoals genoemd in het Voorontwerp ZH-PLG. Dit onderwerp loopt ook mee met de 2e Herziening Omgevingsbeleid 2025.
Toekomst onderzoek Stikstof & waterkwaliteit	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q1-2026	Landelijk gebied (LG)	Straathof (Coördinerend) Weverling/ Van Leeuwen Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ In het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied ligt de nadruk op gecombineerde aanpak van water-, natuur- en klimaatvraagstukken. Een integrale benadering is vereist, waarbij maatregelen elkaar moeten versterken of tenminste eenzijdige focus op een van de doelen niet moet leiden tot verslechtering op een ander vlak. Het toekomst onderzoek stikstof & waterkwaliteit moet inzicht geven in het gedrag van stikstof in het bodem water-luchtsysteem. Het is gericht op zowel mechanismen als mogelijke oplossingsrichtingen/maatregelen. Door aan te haken bij lopende initiatieven in Zuid-Holland, kan het theoretisch onderzoek direct gekoppeld worden aan vragen, problemen en lopende maatregelen uit de praktijk.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Visie Digitale Maatschappij (verkenning)	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q1-2026	Bestuur Maatschappij en Middelen (BMM)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Onze samenleving verandert in hoog tempo door de opkomst van technologieën zoals data en kunstmatige intelligentie (AI). Dit brengt niet alleen uitdagingen met zich mee, maar biedt ook enorme kansen voor het openbaar bestuur. Maar wat betekent dit concreet voor de provincie? Hoe geven we deze digitale transformatie als provincie op een verantwoorde manier vorm. De huidige 'Visie Waardenvol Digitaliseren' dateert uit 2019. De afgelopen jaren is gebleken dat deze visie onvoldoende aansluit op de nieuwe ontwikkelingen. Belangrijke thema's zoals AI, data, cybersecurity, open overheid, digitale autonomie, privacy en ethiek zijn nu meer in beeld dan toen. Ook was de impact van nieuwe digitale wetgeving in 2019 nog niet bekend. Nu, in 2025, is de noodzaak om digitalisering opnieuw te doordenken daarom urgenter dan ooit.
Beleidsverkenning nieuwe luchtvaart	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q1-2026 Huidige planning: Q4-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee. Reden van agendering ➤ Bestaand beleid is sinds de wettelijke taken van luchtvaart bij de provincie zijn neergelegd niet aangepast. Door introductie van drones is herbezinning op beleid van luchtvaart van de provincie noodzakelijk.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Beleidsverkenning Zuid-Hollandse drinkwatervisie 2050	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2-2026	Landelijk gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ In het door Gedeputeerde Staten vastgestelde 'actieplan beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030' is de toezegging gemaakt om een beleidsverkenning Zuid-Hollandse drinkwatervisie voor 2050 op te stellen. De uitkomsten van de visie worden verwacht in Q2 2026
Toekomstonderzoek participatie in 2050	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2-2026	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Van Leeuwen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Onze samenleving staat onder druk door veranderende maatschappelijke verhoudingen, toenemende polarisatie, verregaande digitalisering en complexe vraagstukken als klimaatadaptatie en energietransitie. Participatie wordt hierin steeds belangrijker. Tegelijkertijd zien we dat bepaalde groepen structureel ondervertegenwoordigd zijn in participatie, wat kan leiden tot ongelijkwaardige besluitvorming en verlies van maatschappelijk draagvlak. We weten hoe die groepen er nu uitzien en ook hoe we ze moeten benaderen. Maar juist die grote en mogelijk disruptieve veranderingen die ons te wachten staan kunnen het participatielandschap drastisch veranderen. Nieuwe vormen van uitsluiting kunnen ontstaan, maar ook nieuwe participatievormen die juist kansen bieden voor meer betrokkenheid. Door nu na te denken over de ontwikkelingen richting 2050 kan de provincie strategieën ontwikkelen die zowel op de korte termijn uitvoerbaar zijn als op lange termijn bijdragen aan inclusieve en toekomstbestendige participatie. Dit onderzoek voorziet daarom in kennis om (participatie)beleid proactief bij te sturen in plaats van reactief in te grijpen wanneer groepen al zijn afgehaakt, zoals nu vaak het geval is.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Visie tuinbouw (verkenning)	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q2-2026	Economie en Energie (EE)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ In de PS-vergadering van 11 december 2024 is motie 1556 'Lange termijnvisie tuinbouw' aangenomen. GS geven uitvoering aan de motie met het opstellen van een provinciale tuinbouwvisie welke voor de zomer van 2026 aan PS zal worden aangeboden.
Verkenning actualisatie Fietsbeleid	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen Koning	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Eind 2025 lopen het fietsplan en het bijbehorende uitvoeringsprogramma ten einde. Provinciale Staten hebben gevraagd om (bouwstenen van) een nieuw fietsplan ter besluitvorming voor te leggen. Fietsbeleid is momenteel opgenomen als maatregel van het Omgevingsbeleid en de provinciaal hoofdnet fiets is opgenomen in de verordening. Resultaat van dit proces heeft tenminste een wijziging van het omgevingsprogramma tot gevolg.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Verkenning effectief en uitvoerbaar Omgevingsbeleid Een verkenning naar het effectiever en beter uitvoerbaar maken van de omgevingsvisie en verordening door te onderzoeken waar teksten en regels beter, makkelijker of korter kunnen.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q1-2027 Huidige planning: Q1-2027	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Ondanks het gebruik van formats en uitgebreide controles op onder andere uitvoerbaarheid, integraliteit en leesbaarheid, hebben de herzieningen van de afgelopen jaren gezorgd voor meer tekst in de Omgevingsvisie en -verordening. Om het Omgevingsbeleid toepasbaar te houden, wordt verkend waar het Omgevingsbeleid eenduidiger en effectiever gemaakt kan worden. Het doel is om de verkenning af te ronden voor de Herziening Omgevingsbeleid 2028 van start gaat. De bevindingen kunnen dan worden verwerkt in de Herziening 2028.
Verkenning ruimte en ondergrond voor het voeren van energieplanologie	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q1-2027 Huidige planning: Q1-2027	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Ja, Midden- en Hoge temperatuur Opslag Reden van agendering: ➤ Een duidelijke visie op het gebruik van de ondergrond vanuit het perspectief van de energietransitie (bronnen, infra, opslag) ontbreekt., Het doel is een visie op te nemen in het Omgevingsbeleid in samenhang met de relevante beleidsterreinen (water, natuur, bodem, etc.). Deze verkenning is gericht op ruimtelijke sturingsmogelijkheden gericht op de ondergrond.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Verkenning naar mogelijkheden voor midden- en hoge temperatuur opslag van warmte in de ondergrond (MTO-HTO)	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q4-2026 Huidige planning: Q4-2026	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Ja, Verkenning ruimte en ondergrond voor het voeren van energieplanologie. Reden van agendering: ➤ Het seizoens-onafhankelijk maken van de warmtevoorziening van de toekomst, hiervoor is het essentieel dat er een hogere temperatuur opgeslagen kan worden in de ondergrond dan tot dusver volgens wet- en regelgeving is toegestaan.
Verkenning sturen op gebiedsgerichte Energiebesparing	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q4-2026	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Energiebesparing is belangrijk, zo niet essentieel om de klimaatdoelstellingen in zicht te houden. Een visie op de provinciale inzet hiervoor wordt opgesteld waarbij wordt ingegaan op gebiedsgerichte energiebesparing en het sturen op energiebesparing die passend is voor het ter plaatse gekozen energiesysteem.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Verkenning invulling coördinerende rol in het Zuid-Hollandse Warmtesysteem	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q4-2026 Huidige planning: Q4-2026	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het Warmtesysteem Zuid-Holland heeft tot eind 2026 een nationale status gekregen in het kader van het nationaal Meer jaren Investeringsprogramma Energie en Klimaat (nMIEK). Dit wordt in een Zuid-Hollands programma uitgewerkt in samenwerking met de energieregio's, EBN, Gasunie en anderen. Binnen dit programma wordt de provinciale rol uitgewerkt. Deze richt zich onder meer op de organisatie van restwarmte binnen een bronnenstrategie, een clusteraanpak voor samenwerkende gemeenten en de ontwikkeling van bovenlokale transportnetten. Het programmaplan en programmastructuur worden in de loop van 2026 opgesteld. We Verkennen van een het provinciaal programma Warmtesysteem Zuid-Holland met als doel een effectief programma op te nemen in het Omgevingsbeleid
Verkenning Inzet biomassa voor energie via vergisting c.a. voor productie biogas en groengas	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q3 2026 (conform voorziene module energie)	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ In het Omgevingsbeleid (Omgevingsvisie) is tekst opgenomen over de toepassing van biomassa voor energietoepassingen. Dit handelt over hout-stook: hoge temperatuur, bio-WKK en/of bij- en meestook in kolencentrales. De laatste jaren verschuift het gesprek naar de inzet van biomassastromen via vergisting en vergassing voor de productie van biogas en groen gas. Dat roept heel andere beleidsvragen op. Inzet is om in afstemming met de andere betrokken sectoren (circulaire economie, landbouw) beleid te formuleren voor ook dit deel van de inzet van biomassa voor energie en de tekst in de Omgevingsvisie hiermee uit te breiden/aan te passen.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Verkenning kritieke materialen	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2 2026	Economie en Energie (E&E)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Door geopolitieke spanningen wordt afhankelijkheid van Nederland van kritieke materialen steeds meer voelbaar. Verkenning is gericht op in beeld brengen belang en mogelijke rol van de provincie Zuid-Holland rondom dit thema.

2. Startnotities

Een startnotitie wordt opgesteld als beleidsaanpassingen gewenst zijn. Een startnotitie beschrijft in ieder geval

1. De reden waarom een beleidsaanpassing nodig is (wat is het probleem)
2. De reikwijdte waarbinnen naar beleidsopties gezocht gaat worden
3. Op welke wijze participatie vorm krijgt en d) de planning voor oplevering van de ontwerp-beleidsaanpassing(en).

Startnotitie worden waar mogelijk gelijktijdig aangeboden aan Provinciale Staten voor bespreking. Daarna start traject van daadwerkelijk beleidsaanpassing

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Regionaal Waterprogramma Het betreft het herzien van de relevante onderdelen van het Omgevingsbeleid ten behoeve van de wettelijke verplichting om per eind 2027, in samenhang met het landelijke Nationaal Waterprogramma, een nieuw Regionaal Waterprogramma vast te stellen voor de periode 2028-2033.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q4-2025 Huidige planning: Q4-2025	Landelijk Gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Vanuit de wettelijk verplichting om per eind 2027 een nieuw Regionaal Waterprogramma te hebben vastgesteld voor de periode 2028-2033. Voor 1 november 2027 dienen de programmaonderdelen rond KRW en het Stroom gebied beheer plan in ontwerp te worden aangeleverd aan het Rijk. Deze onderdelen doorlopen vervolgens een landelijk zienswijzeperiode van 6 maanden.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid RES Rotterdam Den Haag Er gaat een herziening worden gestart ter voortzetting van het regionale PlanMER naar de technische haalbaarheid van zoeklocaties voor windenergie in Energieregio Rotterdam Den Haag, waarbij de startnotitie en de concept-NRD worden geactualiseerd. Hierna wordt voor deze herziening een Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld. De planning voor het opstellen van het OER wordt momenteel nog uitgewerkt. Dit onderwerp gaat dus niet mee in de Herziening Omgevingsbeleid 2025.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q1-2026 Huidige planning: Q1-2026	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het in het provinciale Omgevingsbeleid mogelijk maken van realisatie van windenergie op locaties in de Energieregio Rotterdam Den Haag, die volgens een OER geschikt blijken.
Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Landbouw Het betreft het herzien van het de relevante onderdelen van het Omgevingsbeleid m.b.t. landbouw. In deze modulaire herziening is nog ruimte om enkele onderwerpen toe te voegen.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2-2026	Landelijk Gebied (LG)	Coördinerend: Bonte (En portefeuillehouder(s) van het betreffende onderwerp(en).	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Noodzaak om Omgevingsbeleid regelmatig te herzien om het actueel en toepasbaar te houden.
Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid Windenergie Het betreft het herzien van het de relevante onderdelen van het Omgevingsbeleid m.b.t. windenergie. In deze modulaire herziening is nog ruimte om enkele onderwerpen toe te voegen.	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q2-2026 Huidige planning: Q2-2026	Economie en Energie (E&E)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Noodzaak om Omgevingsbeleid regelmatig te herzien om het actueel en toepasbaar te houden.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Startnotitie Sliedrecht Noord Voor een BOK kunnen we nog geen streefdatum vaststellen, omdat GS eerst het contourenplan voor Sliedrecht Noord voorgelegd moeten krijgen waarmee de gemeente de o.a. aan in het CA gestelde voorwaarden kan worden voldaan. Gemeente Sliedrecht is aan zet om te bepalen wanneer dat contourenplan daadwerkelijk aan GS wordt toegestuurd (De gemeente mikt op Q1 2026)	Opgenomen in de LTA: Q1-2025 Originele planning: Nog nader te bepalen Huidige planning: Nog nader te bepalen	Nog nader te bepalen	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Naar aanleiding van de toezegging in de vergadering van PS op 29 januari 2025
Herziening Omgevingsbeleid 2028 Betreft de eerste brede herziening van het Omgevingsbeleid in de periode 2027-2031. Biedt ruimte voor inhoudelijke wijzigingen van de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening. Is echter met name gericht op technische wijzigingen, zoals aanpassingen vanwege wetgeving van het Rijk, aanpassingen als gevolg van de P&C cyclus, etc.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2027 Huidige Planning: Q2-2027	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Noodzaak om Omgevingsbeleid regelmatig te herzien om het actueel en toepasbaar te houden. Het ontwerp van Herziening 2028 wordt verwacht in Q2 2028, de definitieve vaststelling door PS staat gepland voor Q4 2028.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Startnotitie Herziening Omgevingsbeleid 2030 Betreft de tweede en laatste brede herziening van het Omgevingsbeleid in de periode 2027-2031. Biedt ruimte voor inhoudelijke wijzigingen van de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening. Bij deze herziening zal een milieueffectrapportage (mer) uitgevoerd worden voor mer-plichtige wijzigingen binnen deze herziening.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q4-2028 Huidige Planning: Q4-2028	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Noodzaak om Omgevingsbeleid regelmatig te herzien om het actueel en toepasbaar te houden. Het ontwerp van Herziening 2028 wordt verwacht in Q4-2029, de definitieve vaststelling door PS staat gepland voor Q2-2030.

3. Beleidsaanpassingen

In een Beleidsaanpassing wordt beschreven welk beleid wijzigt. Een beleidsaanpassing bevat in ieder geval

1. Een beschrijving van de voorgestelde wijzigingen in de omgevingsvisie en/of het omgevingsprogramma en/of de Omgevingsverordening
2. Een onderbouwing van de keuze voor deze aanpassing
3. Een was/wordt-tabel van de voorgestelde wijzigingen

Het vaststellen van een beleidsaanpassing betreft een bevoegdheid van Provinciale Staten voor de omgevingsvisie en de Omgevingsverordening en een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten voor het omgevingsprogramma

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Ontwerp geluidproductieplafonds provinciale wegen Betreft een nieuwe taak die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook gaat gelden voor de provinciale wegen (geldt al sinds 2012 voor de Rijksinfrastructuur).	Opgenomen in de LTA: Q4-2022 Originele planning: Q1-2024 Huidige planning: Q1-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja. Planning is niet gehaald Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ De inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Vaststelling Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephhoek Dit betreft de herziening van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en het Omgevingsprogramma Zuid-Holland voor de ontwikkeling van de Gnephhoek in de gemeente Alphen aan den Rijn.	Opgenomen in de LTA: Q3-2023 Originele planning: Q1-2026 Huidige Planning: Q2-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Koning Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ De Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Gnephhoek (BOOG) is op 18 oktober 2024 ondertekend namens het college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn, het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland, het Dagelijks Bestuur van de regio Holland Rijnland en GS. In de BOOG is afgesproken dat GS aan PS zullen voorstellen om de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) te wijzigen, aangezien woningbouw in de Gnephhoek op dit moment strijdig is met de ZHOV. Op 11 december 2024 is de Startnotitie voor de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephhoek, met de notitie Reikwijdte en detailniveau als bijlage, door PS vastgesteld. Als onderdeel van deze Herziening zal ook maatregel 6.1.1.1 van het Omgevingsprogramma Zuid-Holland worden gewijzigd. De onderwerp Herziening Gnephhoek is op 7 oktober 2025 door GS vastgesteld. Het ontwerp ligt in Q4 van 2025 ter inzage.
Vaststelling, Herziening Omgevingsbeleid 2025 Betreft een brede jaarlijkse herziening van het Omgevingsbeleid. Belangrijkste aanleidingen om beleid te herzien: ➤ Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG); ➤ Nieuwe Ruimtelijk Koers ➤ Water en bodem sturend ➤ Afspraken NOVEX-gebieden; ➤ Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK); ➤ Regionale Energiestrategieën (zoeklocaties windenergie/routekaart RES) ➤ Ruimtelijk Economische Visie Dit leidt tot aanpassingen in Omgevingsvisie, Omgevingsverordening en omgevingsprogramma.	Opgenomen in de LTA: Q4-2025 Originele planning: Q4-2025 Huidige planning: Q2-2026	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Noodzaak om Omgevingsbeleid regelmatig te herzien om het actueel en toepasbaar te houden

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Actualisatie strategie Klimaatadaptatie (routekaart)	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q3-2026 (conform planning Programma-herziening Omgevingsbeleid 2026)	Landelijk Gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Binnen de Herziening 2025 heeft een aanscherping plaatsgevonden op delen van het provinciaal beleid op basis van de Water en Bodem Sturende principes. Deze aanscherping raakt ook de opgave Klimaatadaptatie en geeft aanleiding om opnieuw naar bestaande klimaat adaptieve maatregelen te kijken; Provinciale Staten is daarnaast toegezegd, naar aanleiding van de motie 1522 “Voor een klimaat adaptief Zuid-Holland”, een routekaart te ontvangen. Deze routekaart moet inzichtelijk maken welke inzet de provincie de komende jaren pleegt om de doelstelling te bereiken om in 2050 klimaatbestendig te zijn. Toegezegd is om uiterlijk eind 2026 de routekaart op te leveren. Onderdeel van de voorgestelde routekaart is het herzien van bestaande maatregelen, als mogelijk ook het formuleren van nieuwe maatregelen ten aanzien van klimaatadaptatie. Daarom hierbij opgenomen op de LTA, als onderdeel van de geplande programmaherziening.
Vaststelling, Programmaherziening Omgevingsbeleid 2026 Betreft een herziening van het Omgevingsprogramma. GS zijn bevoegd om een programma op te stellen binnen de kaders van de door PS vastgestelde omgevingsvisie. De programmaherziening zal na vaststelling door GS met PS gedeeld worden. Inwerkingtreding zal pas plaatsvinden nadat PS de kans hebben gehad (indien ze daarvoor kiezen) de programmaherziening te bespreken in een Statencommissie.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning Q3-2026	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het Omgevingsprogramma is een flexibel instrument dat de provincie inzet voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van haar beleid (visie). Gezien de aard van het instrument is het noodzakelijk om het regelmatig bij te stellen, te actualiseren en toepasbaar te houden. Door losse programmaherzieningen te organiseren wordt voorkomen dat de gedegen procedures voor de Omgevingsverordening een rem zetten op de ontwikkeling (en in de toekomst doorontwikkeling) van gebiedsprogramma's.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Vaststelling, Programmaherziening Omgevingsbeleid 2028 Betreft een herziening van het Omgevingsprogramma. GS zijn bevoegd om een programma op te stellen binnen de kaders van de door PS vastgestelde omgevingsvisie. De programmaherziening zal na vaststelling door GS met PS gedeeld worden. Inwerkingtreding zal pas plaatsvinden nadat PS de kans hebben gehad (indien ze daarvoor kiezen) de programmaherziening te bespreken in een Statencommissie.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2028 Huidige planning: Q2-2028	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het Omgevingsprogramma is een flexibel instrument dat de provincie inzet voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van haar beleid (visie). Gezien de aard van het instrument is het noodzakelijk om het regelmatig bij te stellen, te actualiseren en toepasbaar te houden. Door losse programmaherzieningen te organiseren wordt voorkomen dat de gedegen procedures voor de Omgevingsverordening een rem zetten op de ontwikkeling (en in de toekomst doorontwikkeling) van gebiedsprogramma's.
Vaststelling, Programmaherziening Omgevingsbeleid 2029 Betreft een herziening van het Omgevingsprogramma. GS zijn bevoegd om een programma op te stellen binnen de kaders van de door PS vastgestelde omgevingsvisie. De programmaherziening zal na vaststelling door GS met PS gedeeld worden. Inwerkingtreding zal pas plaatsvinden nadat PS de kans hebben gehad (indien ze daarvoor kiezen) de programmaherziening te bespreken in een Statencommissie.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2029 Huidige planning: Q2-2029	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het Omgevingsprogramma is een flexibel instrument dat de provincie inzet voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van haar beleid (visie). Gezien de aard van het instrument is het noodzakelijk om het regelmatig bij te stellen, te actualiseren en toepasbaar te houden. Door losse programmaherzieningen te organiseren wordt voorkomen dat de gedegen procedures voor de Omgevingsverordening een rem zetten op de ontwikkeling (en in de toekomst doorontwikkeling) van gebiedsprogramma's.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Vaststelling, Programmaherziening Omgevingsbeleid 2030 Betreft een herziening van het Omgevingsprogramma. GS zijn bevoegd om een programma op te stellen binnen de kaders van de door PS vastgestelde omgevingsvisie. De programmaherziening zal na vaststelling door GS met PS gedeeld worden. Inwerkingtreding zal pas plaatsvinden nadat PS de kans hebben gehad (indien ze daarvoor kiezen) de programmaherziening te bespreken in een Statencommissie.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q3-2030 Huidige planning: Q3-2030	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Coördinerend: Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het Omgevingsprogramma is een flexibel instrument dat de provincie inzet voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van haar beleid (visie). Gezien de aard van het instrument is het noodzakelijk om het regelmatig bij te stellen, te actualiseren en toepasbaar te houden. Door losse programmaherzieningen te organiseren wordt voorkomen dat de gedegen procedures voor de Omgevingsverordening een rem zetten op de ontwikkeling (en in de toekomst doorontwikkeling) van gebiedsprogramma's.

4. Beleidsuitvoering

Bij de uitvoering van beleid heeft de provincie ook een aantal instrumenten die benut kunnen worden. In dit overzicht worden ontwikkelingen genoemd waarbij het in de verwachting ligt dat deze tot beleidsaanpassingen leiden of waarbij sprake is van grote impact.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Projectbesluit Schapengors (NNN)	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q3-2026	Landelijk gebied (LG)	Bonte Van Leeuwen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, dit komt omdat gedeputeerde Van Leeuwen met instemming van gedeputeerde Bonte gezien de gemeenteraadsverkiezingen het startbesluit over de verkiezingen heen wil tillen. Dit betekent dat het startbesluit niet meer voor Q4 2025 op de planning staat, maar op de agenda zal landen in Q3 2026. De voorbereiding van het projectbesluit duurt gemiddeld 6-18 maanden. Het ontwerp projectbesluit zal naar verwachting op z'n vroegst Q2 2027 op de PS-agenda landen. Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Voor het project Schapengors wordt naar verwachting in Q3 2026 een startbesluit genomen voor een projectprocedure. PS worden hierover actief geïnformeerd. In 2027 volgt het ontwerp-projectbesluit. Schapengors is een natuurgebied dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Provinciale Staten hebben op 6 maart 2024 dit gebied aangewezen als 'cruciaal en niet-her lokaliseer baar' en het daarmee mogelijk gemaakt volledige schadeloosstelling te bieden bij de aankoop van gronden. Gemeente heeft voor de gemeenteraadsverkiezingen formeel uitgesproken dat zij niet meewerken aan de wijziging van de bestemming van agrarisch naar natuur. Hierdoor zal de Provincie via een projectbesluit verantwoordelijk zijn voor de wijziging van de bestemming. Na de gemeenteraadsverkiezingen wordt dit nogmaals afgestemd.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Provinciaal inpassingsplan WarmtelinQ Rijswijk-Leiden en aanlandlocatie Betreft het opgestelde PIP t.b.v. WarmtelinQ Rijswijk-Leiden en aanlandlocatie'. De Provinciale Coördinatieregeling (PCR) is van toepassing op de benodigde vergunningen.	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Originele planning: Huidige planning: Beroepsprocedure uitspraak verwacht: Q1-2026. Coördinatieprocedures: Uitvoeringsbesluiten (vergunningen) cluster 6, 7 en 8 Q4-2025/ Q1-2026. Realisatie (initiatiefnemers) Q2-2026	Ruimte & Milieu (R&M)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Een bestaand onderwerp op de LTA, vanwege financierings- en samenwerkingsafspraken. Het betreft een ruimtelijke inpassingsprocedure en een Provinciale Coördinatieregeling (PCR). Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het is de bevoegdheid van PS om te besluiten om een PIP op te gaan stellen en om deze vast te stellen. De Provinciale Coördinatieregeling is van toepassing op de benodigde besluiten voor dit project. PS hebben het inpassingsplan volgens de regelgeving onder de WRO vastgesteld op 12 juni 2024. Er zijn zes beroepen ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen het PIP en de vergunningen in cluster 1, 2 en 3b. Als gevolg van gestegen kosten (materiaal, materieel en menskracht) heeft WarmtelinQ in overleg met aannemers een optimalisatie slag gemaakt. Er lopen daarom ook nog verschillende vergunningenprocedures vallende onder de Provinciale Coördinatieregelen. Ook de beroepsprocedure tegen het PIP en enkele vergunningen loopt nog. De Raad van State heeft aangegeven vertraging te hebben, we verwachten een uitspraak te ontvangen in Q1 2026. Vanwege de nog lopende vergunningen- en beroepsprocedure staat dit onderwerp nog op de LTA. PS worden op regelmatige basis geïnformeerd over de voortgang.
Projectbesluit windlocatie Lansingerland	Opgenomen in de LTA: Q4 2025 Originele planning: Q4-2025 Huidige planning: Q1-2026	Ruimte en Milieu (R&M)	Bonte Koning	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, de reden voor deze planningswijziging is dat het proces meer zorgvuldige afstemming nodig had dan voorzien, de provincie heeft in september 2025 nog een aantal communicatie momenten met de omgeving georganiseerd en heeft vervolgens ook iets langer de tijd genomen om intern af te stemmen. Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Q1-2026 nemen GS een definitieve Voorkeursbeslissing locatie windenergie Lansingerland. PS worden hierover actief geïnformeerd..

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Provinciaal Inpassingsplan N207 Zuid	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q1-2026 Huidige planning: Q1-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het is de bevoegdheid van PS om te besluiten om een PIP op te gaan stellen (2018) en om deze vast te stellen. GS doen hiervoor alle voorbereidende handelingen. Het ontwerp-inpassingsplan is ter inzage gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (2022). Daardoor wordt de procedure voortgezet op de regelgeving van de WRO en niet op die van de Omgevingswet. Voorstel is dat PS het inpassingsplan volgens de regelgeving onder de WRO vaststellen op 28 jan 2026.
Projectbesluit Westveen	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Originele planning: Q2-2025 Huidige planning: Q1-2026	Landelijk gebied (LG)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ PS hebben in 2022 een startbesluit genomen voor een projectbesluit t.b.v. de realisatie van N2000/ NNN gebied Westveen (gemeente Nieuwkoop). In juli 2025 zijn de Staten geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenningsfase (PZH-2025-874532102). Dit is een kwartaal later dan eerder gemeld (Q2 2025) in deze rapportage. Huidige planning betreft het 'ontwerp projectbesluit. Besluitvorming door GS wordt voorzien in Q1 2026. PS worden hierover actief geïnformeerd.

5a. Monitoring

In dit overzicht worden de bestaande en in ontwikkeling zijnde monitoringsinstrumenten benoemd die relevant zijn voor het in beeld brengen van de effecten en effectiviteit van het beleid van de Provincie Zuid-Holland. De monitoringsinstrumenten zijn relevant in relatie tot het doel van het Omgevingsbeleid zoals geformuleerd in artikel 1.3 van de Omgevingswet:

1. Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, - en -
2. Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Het totaal van de monitoringsproducten bestaat uit:

- De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland, die zich focust op de algemene staat van de leefomgeving in beeld brengt, los van de invloed van provinciaal beleid;
- De Beleidsmonitor Zuid-Holland, die zich focust op de beleidsprestaties en de direct te verwachten effecten in de buitenwereld van deze beleidsprestaties;
- Individuele monitors op specifieke beleidsonderwerpen met meer gedetailleerde informatie over beleidsrelevante aspecten.

Het totale raamwerk van de monitoringsinstrumenten is ingericht om input te leveren voor het gesprek tussen GS en PS over de noodzaak tot aanpassing van bestaand beleid of ontwikkeling van nieuw beleid, waaronder specifieke het voeren van de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Monitor Leefomgeving Zuid-Holland Betreft het beschikbaar stellen van een geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland, waarmee de staat van de Zuid-Hollandse leefomgeving buiten wordt weergegeven.	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Huidige planning: (jaarlijks) (Gelijktijdig met het aanbieden van de Jaarrekening)	Ruimte & Milieu (R&M)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA, in navolging op de aanbidding van de eerste versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Conform (nog nader te concretiseren) afspraak met PS.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Beleidsmonitor Zuid-Holland	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Originele planning: Q2-2023 Huidige planning: (jaarlijks) (Gelijktijdig met begroting) Q3-2026	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Toezegging aan PS bij jaarstukken 2022 en n.a.v. motie 1214 om binnen 2 jaar een beleidsmonitor te hebben waarbij per beleidsprestatie tenminste 1 output en 1 outcome indicator is benoemd en gevuld.
Voortgangsrapportage luchtkwaliteit De Voortgangsrapportage luchtkwaliteit geeft een overzicht over de luchtkwaliteit, de trend in de concentraties en de maatregelen die de provincie neemt om de luchtkwaliteit te verbeteren.	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Huidige planning: Q2-2026 (jaarlijks)	Ruimte en Milieu (R&M)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. De Voortgangsrapportage Luchtkwaliteit 2023 is in Q2 2023 aan PS gestuurd. In 2024 wordt er weer een voortgangsrapportage aangeboden aan PS. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Jaarlijks rapporteren Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten over de luchtkwaliteit en het luchtbeleid van de provincie. Dit is een toezegging aan Provinciale Staten ten tijde van de vaststelling van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) in 2009.
Monitor Circulair Zuid-Holland	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Huidige planning: (tweejaarlijks) Q4-2026	Economie en Energie (E&E)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ In de geactualiseerde strategie 'Samenbouwen aan een Circulair Zuid-Holland is monitoring onderdeel van de bouwsteen 'beleid en monitoring'. Daarin is de toezegging gedaan om elke twee jaar kwalitatief en kwantitatief te monitoren.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Monitor Klimaatadaptatie Geeft inzicht in de ontwikkeling van kwetsbaarheden in de ruimtelijke inrichting van Zuid-Holland aan de hand van actuele klimaatscenario's i.c.m. actuele data op relevante inrichtingsindicatoren.	Opgenomen in de LTA: Q2-2024 Huidige planning: (tweejaarlijks) Q2-2026	Landelijk gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Om het jaar agendering zorgt ervoor dat er structureel wordt gekeken naar hoe de provincie Zuid-Holland omgaat met klimaatadaptatie en dit niet enkel relevant wordt gezien voor de verkiezingen.

5b. Evaluaties

In dit overzicht worden de evaluaties genoemd die relevant zijn voor het beleid van de Provincie Zuid-Holland. Met dit overzicht wordt tevens invulling gegeven aan de Verordening Beleidsevaluaties conform is toegezegd door GS aan PS. Nieuw beleid wordt na twee jaar geëvalueerd. Staand beleid wordt na vier jaar geëvalueerd (Zie GS-brief "Beleidsevaluaties en subsidies die in de Statencommissie BMM" met kenmerk PZH- 2021-775681627 DOS-2016-0004358 is behandeld op 30 juni 2021)

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 1.1 Krachtig openbaar bestuur Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q1-2023 Originele planning: Q4-2026 Huidige planning: Q4-2026	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 1.2 Sterke samenleving Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q2-2022 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q4-2026	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 2.1 Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q1-2026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 2.2 Beheer en onderhoud: op orde, veilig, slim en duurzaam Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2029 Huidige planning: Q2-2029	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 3.1 Energietransitie Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q1-2029 Huidige planning: Q1-2029	Economie en Energie (EE)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 4.1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q3-2028 Huidige planning: Q2-2028	Economie en Energie (EE)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 4.2 Erfgoed, cultuur Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q3-2024 Originele planning: Q2-2028 Huidige planning: Q2-2028	Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 5.1 Gezonde natuur Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q4-2026	Landelijk gebied (LG)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja: Door capaciteitsproblemen Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 5.2 Transitie landbouw Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q3-2026	Landelijk gebied (LG)	Straathof	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 5.3 Leven met water Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q2-2026	Landelijk gebied (LG)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 6.1 Wonen Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q4-2025	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Koning	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 6.2 Ruimte en landschap Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q4-2021 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q4-2025	Ruimte en Milieu (R&M)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 7.1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel, m.u.v. beleidsprestatie 7.1.6 Gezondheid en Welzijn.	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q2-2029 Huidige planning: Q2-2029	Ruimte en Milieu (R&M)	Stolk Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Beleidsdoel 7.2 Bevorderen recreatie duurzaam toerisme en sport Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q2-2024 Originele planning: Q2-2028 Huidige planning: Q2-2028	Ruimte en Milieu (R&M)	Koning	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.

Onderwerpen	Geplande aanbieding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie Beleidsdoel 7.3 Klimaatbestendig Z-H, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling Betreft de evaluatie van de beleidskeuzes, maatregelen en beleidsinstrumenten die vallen onder dit beleidsdoel.	Opgenomen in de LTA: Q2-2023 Originele planning: Q2-2027 Huidige planning: Q2-2027	Ruimte & Milieu (R&M)	Weverling	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA. Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ Conform de afspraken tussen GS en PS (GS-Brief met kenmerk PZH-2021-775681627) wordt nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar geëvalueerd.
Evaluatie Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV)	Opgenomen in de LTA: Q1-2023 Originele planning: Q2-2025 Huidige planning: Q2-2026 (2 jaar na inwerkingtreding Van de ZHOV/ Omgevingswet per 1 januari 2024)	Ruimte & Milieu (R&M)	Allen Bonte coördinerend	Dit onderwerp is: ➤ Bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering ➤ GS hebben dit toegezegd tijdens de Integrale Statencommissie van 24 november 2021. De IC heeft toen het Statenvoorstel Vaststelling Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en Statenvoorstel Delegatiebesluit behandeld. GS hebben daarbij toegezegd de evaluatie van het delegatiebesluit op te nemen in de LTA Omgevingsbeleid.
Evaluatie van de implementatie van de concessie Zuid-Holland Noord	Opgenomen in de LTA: Q2-2025 Originele planning: Q3-2025 Huidige planning: Q22026	Bereikbaarheid en Wonen (BW)	Zevenbergen	Dit onderwerp is: ➤ Een bestaand onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Gedeputeerde Zevenbergen heeft een evaluatie van de implementatie van de concessie Zuid-Holland Noord toegezegd aan PS, naar aanleiding van de moeizame start van de nieuwe concessie.

Onderwerpen	Geplande aanbidding PS	Agendering commissie	Portefeuille - houder	Toelichting
Evaluatie van de werkwijze herziening Omgevingsbeleid 2025	Opgenomen in de LTA: Q3-2025 Originele planning: Q3-2026 Huidige planning: Q3-2026	Ruimte & Milieu (R&M)	Bonte	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Nee Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Gedeputeerde Bonte heeft een evaluatie van de werkwijze van herziening Omgevingsbeleid 2025 toegezegd.
Evaluatie Subsidieregeling Regionale Netwerken voor Innovatie Zuid-Holland (RNIZ)	Opgenomen in de LTA: Q4 2025 Originele planning: Q2 – Q3 2026 Huidige planning: Q2 – Q3 2026	Economie en Energie (EE)	Stolk	Dit onderwerp is: ➤ Nieuw onderwerp op de LTA Is er sprake van een planningswijziging? ➤ Ja, wordt nieuw opgevoerd Zijn er planningsafhankelijkheden met andere onderwerpen op de LTA? ➤ Nee Reden van agendering: ➤ Het evalueren van subsidies werd voorheen Provincie breed opgepakt. De evaluatie van een subsidie wordt sinds kort meegenomen in de evaluatie van het betreffende beleidsdoel. Voor de evaluatie van 4.1.1 (specifiek het versterken van netwerken gericht op kennis en innovatie) was dit echter nog niet het geval, deze evaluatie geeft invulling aan de overgangsfase die is ontstaan.